

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Broj: U-VIIA-2718/2025

Zagreb, 27. svibnja 2025.

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Trećem vijeću za rješavanje izbornih sporova, u sastavu sudac Dražen Bošnjaković, predsjednik Vijeća, te suci Sanja Bezbradica Jelavić i Maša Marochni Zrinski, članovi Vijeća, odlučujući u izbornom sporu o žalbi političke stranke Domovinski pokret, na sjednici održanoj 27. svibnja 2025. jednoglasno je donio

ODLUKU

Odbija se kao neosnovana žalba političke stranke Domovinski pokret, podnesena protiv rješenja Županijskog izbornog povjerenstva Zadarske županije klasa: 012-07/25-01/3, ur. broj: 2198-10-25-54 od 24. svibnja 2025.

O b r a z l o ž e n j e

1. Politička stranka Domovinski pokret (u daljnjem tekstu: žaliteljica), podnijela je 25. svibnja 2025., u 13.00 sati, žalbu protiv rješenja Županijskog izbornog povjerenstva Zadarske županije (u daljnjem tekstu: ŽIP) klasa: 012-07/25-01/3, ur. broj: 2198-10-25-54 od 24. svibnja 2025. (u daljnjem tekstu: osporeno rješenje).

Žaliteljica je 25. svibnja 2025. u 18.44, 19.22, 19.33, 19.42 i 20.14 sati dostavila Ustavnom sudu dopune žalbe.

2. Ustavni sud odlukom broj: U-VIIA-2627/2025 od 23. svibnja 2025. (dopunjenoj odlukom Ustavnog suda broj: U-VIIA-2627/2025 od 23. svibnja 2025. usvojio je žalbu žaliteljice podnesenu protiv rješenja ŽIP-a klasa: 012-07/25-01/3, ur. broj: 2198-10-25-29 od 20. svibnja 2025., ukinuo navedeno rješenje i predmet vratio ŽIP-u na ponovi postupka uz nalog da ŽIP izvrši kontrolu nevažećih glasačkih listića na izborima za općinsko vijeće Općine Starigrad i za načelnika Općine Starigrad provedenim 18. svibnja 2025.

3. Nakon što je u skladu s nalogom Ustavnog suda ŽIP izvršio kontrolu nevažećih glasačkih listića na navedenim izborima, osporenim rješenjem (ponovno) je odbio prigovor žaliteljice podnesen na rezultate izbora općinskog načelnika Općine Starigrad provedenih 18. svibnja 2025. klasa: 012-01/25-01/21, urbroj: 2198-9-25-1 od 18. svibnja 2025. i rezultate izbora članova općinskog vijeća Općine Starigrad provedenih 18. svibnja 2025. klasa: 012-01/25-01/22, urbroj: 2198-9-25-1 od 18. svibnja 2025., utvrđenih i objavljenih od strane Općinskog izbornog povjerenstva Općine Starigrad

Obrazlažući osporeno rješenje, ŽIP je utvrdio sljedeće:

"5. Međutim, rješenje Županijskog izbornog povjerenstva Zadarske županije klasa: 012- 07/25-01/3, Urbroj: 2198-10-25-29, od 20. svibnja 2025. Ustavni sud Republike Hrvatske je ukinuo svojom odlukom broj U-VIIA-2627/2025 od 23. svibnja 2025. i dopunskom odlukom broj U-VIIA-2627/2025 od 23. svibnja 2025. te je predmet vratio na ponovni postupak. Ujedno je tom županijskom državnim izbornom povjerenstvu naloženo izvršiti kontrolu nevažećih listića na izborima za općinsko vijeće Općine Starigrad i izborima za načelnika Općine Starigrad provedenima 18. svibnja 2025.

6. Prigovor nije osnovan.

7. Rezultate glasovanja na svim biračkim mjestima na području ove jedinice lokalne samouprave utvrđivali su članovi biračkih odbora. Nije sporno da su među članovima biračkih odbora na biračkim mjestima u Općini Starigrad bile i osobe koje je na ta mjesta imenovala politička stranka Domovinski pokret. Uvidom u zapisnike o radu biračkih odbora utvrđeno je da nitko nije imao primjedbi na rad biračkih odbora. Člankom 64. st. 4. ZoLI svaki član biračkog odbora imao je ovlaštenje dati pisanu primjebdu. To nije iskoristio nijedan član biračkih odbora već iz čega se daje zaključiti daje ono što je u tim zapisnicima napisano točno. Da rezultati navedeni u njima vjerno prikazuju stvarne rezultate izbora u tim biračkim mjestima. Stoga, izraz nezadovoljstva podnositelja prigovora radom Općinskog izbornog povjerenstva u tom pogledu nije osnovan te doista može predstavljati isključivo subjektivno nezadovoljstvo rezultatima izbora.

8. Ovo županijsko izorno povjerenstvo se posebno mora osvrnuti na tvrdnju podnositelja prigovora da je broj nevažećih listića bio neuobičajeno velik. Štoviše, da je, kako se izrazio, Općinsko izorno povjerenstvo Općine Starigrad nezakonito poništilo 12% glasova. Poseban osvrt svakako zahtjeva odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske navedena u točki 5. ovog obrazloženja.

9. Županijsko izorno povjerenstvo Zadarske županije sukladno nalogu iz spomenute odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske izvršilo je kontrolu svih nevažećih listića na sva tri biračka mjesta sa područja Općine Starigrad. Kontrola je izvršena dana 23. svibnja 2025. od 12:30 do 13:00 sati. Nazočni su bili svi članovi stalnog sastava Županijskog izbornog povjerenstva Zadarske županije te tri člana proširenog sastava Županijskog izbornog povjerenstva Zadarske županije, uz očuvanost zastupljenosti vladajuće i oporbene pozicije. Kontrolu je nazočio i predsjednik Općinskog izbornog povjerenstva Općine Starigrad koji je Županijskom izbornom povjerenstvu Zadarske županije stavio izborni materijal na raspolaganje. O kontroli je sačinjen zapisnik, koji su svi nazočni potpisali.

10. Kontrolom je utvrđeno da su:

- za općinsko vijeće Općine Starigrad (biračko mjesto 001 - Starigrad) kao nevažeća izdvojena 33 listića, i da se doista radi o listićima iz sadržaja kojih se ne može razabrati volja birača (više zaokruženih brojeva, prekriženi listići, nadopisani tekst, iscrtani tekst); navedeni nevažeći listići u cijelosti brojem poklapaju sa navedenim u zapisniku o radu biračkog odbora sa tog biračkog mjesta,

- za načelnika Općine Starigrad (biračko mjesto 001 - Starigrad) kao nevažeća izdvojena 48 listića, i da se doista radi o listićima iz sadržaja kojih se ne može razabrati volja birača (više zaokruženih brojeva, prekriženi listići, nadopisani tekst, iscrtani tekst); navedeni nevažeći listići u cijelosti brojem poklapaju sa navedenim u zapisniku o radu biračkog odbora sa tog biračkog mjesta,

- za općinsko vijeće Općine Starigrad (biračko mjesto 002 - Seline) kao nevažeća izdvojena 13 listića, te da se doista radi o listićima iz sadržaja kojih se ne može razabrati volja birača (više zaokruženih brojeva, prekriženi listići, nadopisani tekst, iscrtani tekst); navedeni nevažeći listići u cijelosti brojem poklapaju sa navedenim u zapisniku o radu biračkog odbora sa tog biračkog mjesta,

- za načelnika Općine Starigrad (biračko mjesto 002 - Seline) kao nevažeća izdvojena 26 listića, te da se doista radi o listićima iz sadržaja kojih se ne može razabrati volja birača (više zaokruženih brojeva, prekriženi listići, nadopisani tekst, iscrtani tekst); navedeni nevažeći listići u cijelosti brojem poklapaju sa navedenim u zapisniku o radu biračkog odbora sa tog biračkog mjesta,

- za općinsko vijeće Općine Starigrad (biračko mjesto 003 - Tribanj) kao nevažeća izdvojena 5 listića, te da se doista radi o listićima iz sadržaja kojih se ne može razabrati volja birača (više zaokruženih brojeva, prekriženi listići, nadopisani tekst, iscrtani tekst); navedeni nevažeći listići u cijelosti brojem poklapaju sa navedenim u zapisniku o radu biračkog odbora sa tog biračkog mjesta,

- za načelnika Općine Starigrad (biračko mjesto 003 - Tribanj) kao nevažeća izdvojena 12 listića, te da se doista radi o listićima iz sadržaja kojih se ne može razabrati volja birača (više zaokruženih brojeva, prekriženi listići, nadopisani tekst, iscrtani tekst); navedeni nevažeći listići u cijelosti brojem poklapaju sa navedenim u zapisniku o radu biračkog odbora sa tog biračkog mjesta.

11. Dakle, kontrolom nije utvrđeno niti da su birački odbori sa područja Općine Starigrad, ili Općinsko izborno povjerenstvo Općine Starigrad, učinili bilo kakvu pogrešku u pogledu listića koji su brojanjem nakon zatvaranja birališta utvrđeni nevažećim. Pogotovo ne da su manipulirali ili vršili bilo kakve nezakonitosti. Nawažećih listića na izborima za općinsko vijeće te općine je bilo 6,50%. Nawažećih listića na izborima za načelnika te općine je bilo 10,96%. Źupanijsko izborno povjerenstvo Zadarske Źupanije ne može se upuštati procjenu je li to neuobičajeno puno. Ono što može i mora jest konstatirati da je utvrdilo, neposrednom provjerom i kontrolom, da je upravo toliko nawažećih listića bilo i da je njihov postotak izravna posljedica postupka samih birača. Zašto je postotak nawažećih listića, a time i određeni stav birača, izborna povjerenstva nisu ovlaštena preispitivati. Sam izborni proces, nakon provedene kontrole po nalogu Ustavnog suda Republike Hrvatske, nedvojbeno je proveden zakonito.

12. S obzirom da je prvo rješenje Źupanijskog izbornog povjerenstva Zadarske Źupanije u cijelosti ukinuto, bilo je dužno osvrnuti se i na preostale tvrdnje podnositelja prigovora iz prigovora. Neovisno na nalog Ustavnog suda Republike Hrvatske podnositelj prigovora ima pravo na osvrt na sve svoje Źalbene navode.

13. Podnositelj prigovora ističe da su članovi Općinskog izbornog povjerenstva Općine Starigrad u izbornom procesu činili nezakonite radnje. Tvrdi da ima nepobitne dokaze o tome. Međutim, ne samo da ovome Źupanijskom izbornom povjerenstvu ne pruŹa dokaze o tome, nego o tome ne daje ni značajniju argumentaciju. Praktički sve što iznosi jest jedna vrsta stava i ništa preko toga. Podnošenje kaznene protiv bilo kojeg člana Općinskog izbornog povjerenstva Općine Starigrad nije i ne može biti dokaz da je bilo tko u tom izbornom povjerenstvu činio bilo što nezakonito. Kaznena prijava nije ništa drugo nego tvrdnja podnositelja, tvrdnja koju će trebati dokazati.

14. Nema nikakvih dokaza da je Općinsko izborno povjerenstvo Općine Starigrad pogodovalo kandidatu Marinu Čaviću i kandidacijskoj listi Marka Marasovića. U ovom trenutku nema čak niti najobičnije sumnje za takvo nešto. Kao što je navedeno to povjerenstvo je nadgledalo rad tri biračka odbora. Ta tri biračka odbora su sastavila svoje zapisnike. Na te zapisnike nijedan član biračkih odbora, nijedan promatrač, nije imao primjedbi. Teško je reći zašto podnositelj prigovora navodi da se na području Općine Starigrad desio zločin bez presedana u procesu ovih lokalnih izbora, međutim, s obzirom da doista svoje tvrdnje ne potkrjepljuje nikakvom značajnijom argumentacijom može se zaključiti da je ona posljedica nezadovoljstva postignutim rezultatom na izborima.

14. Opetovano tijekom ovog izbornog procesa, pa tako i u ovome prigovoru, podnositelj prigovora ističe da je kandidatura Marina Čavića nezakonita i da je Općinsko izborno povjerenstvo Općine Starigrad nije trebalo prihvatiti. Međutim, iako je davno prošlo od kad je ta kandidatura konačno prihvaćena, i na ovom mjestu treba

istaći da je člankom 13. ZoLI propisano tko se ne smije kandidirati za općinskog načelnika odnosno općinsko vijeće. Člankom 89. istog Zakona propisano je tko ne može biti općinski načelnik te član predstavničkog tijela, međutim, to se odnosi za trenutak kad su izabrani. I ta osoba se na temelju čl. 90. ZoLI može kandidirati. Ono što je najvažnije istaći jest da članstvo spominjanog kandidata Marina Čavića u etičkom povjerenstvu Općine Starigrad nije navedeno kao zapreka kandidiranja u čl. 13. ZoLI, a niti kao nespojiva dužnost u čl. 90. ZoLI.

15. Na koncu ovo županijsko izborno povjerenstvo mora istaći da podnositelj prigovora kontinuirano i nepotrebno iskazuje nepovjerenje prema tijelima koja provode izborni proces. To na određen način iskazuje i podnošenjem ovako većeg broja prigovora u kojima se uglavnom ne ističu nove okolnosti i kojima uglavnom manjka argumentacija za tvrdnje koje se iznose. Primjećuje se i da se dostavljaju tonski zapisi razgovora sa pojedinim osobama, uključujući i članove povjerenstava, i to sa upitnom sviješću snimane osobe da se snima. Koliko nepovjerenje je imao podnositelj prigovora prema tijelima u izbornom procesu pokazuje i tvrdnja da izorno tijelo nije znalo pravilno primijeniti čl. 84. st. 2. ZoLI. Radi se o tzv. D'Hondtovoj metodi. Nju je Općinsko izorno povjerenstvo Općine Starigrad primijenilo i uz pomoć aplikacije APIS. Što znači da je mogućnost pogreške nemoguća. O prijedlozima da se grafološki vještače pojedini listići nije potrebno ništa posebno u tom pogledu isticati. No bez obzira na sve navedeno, podnositelj prigovora ima pravo dobiti odgovor na sva svoja pitanja iznesena u prigovoru te se to ovim putem pokušalo dati. Međutim, to ne znači da su njegove tvrdnje točne. Ovo županijsko izorno povjerenstvo je upravo suprotno utvrdilo da su sve tvrdnje podnositelja prigovora nedokazane, samim time neosnovane te ih je iz tog razloga i odbilo."

4. Žaliteljica u žalbi upire na to da joj nije omogućeno da sudjeluje u kontroli nevažećih listića, osobito da kontroli nisu prisustvovali kandidati za općinskog načelnika i predstavnici lista za općinsko vijeće Općine Starigrad. Smatra da u izbori "lažirani" jer su utvrđeni nevažećim glasački listići na kojima je volja birača bila u njezinu korist i da je nezakonito umanjen broj glasačkih listića u njezinu korist, jer su članovi biračkih odbora namjerno ubacivali u pogrešne glasačke kutije glasačke listiće kojima je volja birača izražena u njezinu korist. Iznova upire na to da je prihvaćena nezakonita kandidatura za općinskog načelnika Marina Čavića. Traži da se provede grafološko vještačenje nevažećih glasačkih listića u da joj se omogući uvid u cjelokupni izborni materijal, kao i da se ponište rezultati izbora i da se raspišu novi izbori.

U dopunama žalbe žaliteljica je navela da njima dostavlja dokumentaciju koju smatra relevantnom za dokazivanje navoda žalbe.

5. Predlaže usvajanje žalbe.

Žalba nije osnovana.

6. Članci 64., 118. i 122. Zakona o lokalnim izborima ("Narodne novine" broj 144/12., 121/16., 98/19., 42/20., 144/20. i 37/21.; u daljnjem tekstu: ZoLI) glase:

"Zapisnik o radu biračkog odbora
Članak 64.

(1) Kad birački odbor utvrdi rezultate glasovanja na biračkom mjestu, u zapisnik o svom radu, ovisno o vrsti izbora zabilježit će:

– broj birača upisan u izvratku iz popisa birača i broj birača koji su predali potvrdu nadležnog tijela (biračko tijelo),

- broj birača koji su pristupili glasovanju prema izvratku iz popisa birača i uz potvrdu za glasovanje,
- broj birača koji su glasovali izvan biračkog mjesta,
- broj birača koji su glasovali na biračkom mjestu uz pomoć druge osobe,
- koliko je birača ukupno glasovalo,
- koliko je glasova dobio svaki pojedini kandidat, odnosno kandidacijska lista,

te

- broj nevažećih glasačkih listića.

(2) U zapisniku o radu biračkog odbora navode se i sve druge činjenice koje su važne za postupak glasovanja.

(3) Sadržaj i oblik zapisnika o radu biračkog odbora, ovisno o vrsti izbora propisuje Državno izborno povjerenstvo.

(4) Svaki član biračkog odbora ovlašten je dati pisane primjedbe na zapisnik.

(5) Zapisnik potpisuju svi članovi biračkog odbora.

(6) Ako član biračkog odbora odbije potpisati zapisnik, o tome se u zapisniku sastavlja službena bilješka, u kojoj se utvrđuje činjenica odbijanja potpisivanja i razlozi odbijanja, ako ih član biračkog odbora navede."

"Glava I.

PROMATRANJE IZBORA

Vrste promatrača

Članak 118.

(1) Pravo promatrati izborni postupak, provedbu izbora te rad izbornih tijela imaju:

- promatrači političkih stranaka registriranih u Republici Hrvatskoj koje su predložile kandidacijsku listu, odnosno kandidata (dalje: promatrači političkih stranaka),
- promatrači birača koji su predložili kandidacijsku listu birača, odnosno kandidata (dalje: promatrači birača),
- promatrači nevladinih udruga registriranih u Republici Hrvatskoj kao udruga koja djeluje na području neovisnog promatranja izbornih postupaka i/ili promicanja ljudskih i građanskih prava (dalje: promatrači nevladinih udruga)
- promatrači međunarodnih organizacija koje djeluju u Republici Hrvatskoj (dalje: strani promatrači).

(2) Pravo promatranja izbora obuhvaća promatranje cjelokupnog izbornog postupka, a naročito glasovanje, rad izbornih tijela i uvid u cjelokupni izborni materijal."

"Promatranje rada biračkog odbora

Članak 122.

(1) Promatrač koji promatra rad biračkog odbora ima pravo biti nazočan radu biračkog odbora od pripremanja biračkog mjesta prije njegova otvaranja, za vrijeme glasovanja, prebrojavanja glasačkih listića i utvrđivanja rezultata glasovanja te ispunjavanja zapisnika o radu biračkog odbora.

(2) Promatraču je dopušteno stavljati obrazložene primjedbe na rad biračkog odbora u zapisnik o radu biračkog odbora ili ih u pisanom obliku priložiti tom zapisniku.

(3) Birački odbor dužan je primiti pisanu primjedu promatrača i priložiti je zapisniku o radu biračkog odbora i o tome izdati potvrdu.

(4) Promatrač smije dolaziti i odlaziti s biračkog mjesta, ne remeteći postupak glasovanja i rad biračkog odbora.

(5) Promatrač ne smije odgovarati na upite birača, a u slučaju da mu se birač obrati, dužan je uputiti ga predsjedniku ili članu biračkog odbora."

7. U konkretnom slučaju nadležni ŽIP, nakon što je u skladu s uputom Ustavnog suda danom u odluci broj: U-VIIA-2627/2025 od 23. svibnja 2025. i dopuni te odluke broj: VIIA-2627/2025 od 23. svibnja 2025., izvršio kontrolu nevažećih glasačkih listića,

odbio je prigovor žaliteljice o nepravilnostima u izbornom postupku kao neosnovan, pri čemu je istaknuo da u obavljenoj kontroli nije utvrdio nepravilnosti u pogledu nevažećih glasačkih listića na koje žaliteljica upire u prigovoru (vidi točku 3. obrazloženja ove odluke).

8. Na zahtjev Ustavnog suda ŽIP je e-mailom dostavio skenirani zapisnik o izvršenoj kontroli nevažećih glasačkih listića iz kojeg je razvidno da kontroli nije prisustvovao predstavnik žaliteljice, te skenirane nevažeće glasačke listiće.

Pregledom dostavljenih nevažećih glasačkih listića, Ustavni sud potvrdio je utvrđenja ŽIP-a o ispravnoj ocjeni biračkih odbora o njihovom nevaženju, otklanjajući time sumnje žalitelja čiji predstavnik nije bio pozvan da prisustvuje kontroli nevažećih glasačkih listića.

Nakon razmatranja žalbenih navoda, osporenog rješenja, kao i ostale mjerodavne dokumentacije, Ustavni sud ustavnopravno prihvatljivim i zakonitim ocjenjuje razloge kojima je ŽIP u osporenom rješenju otklonio navode prigovora žaliteljice kao neosnovane, te utvrđuje da navodima u žalbi, žaliteljica nije učinila vjerojatnim prigovore kojima dovodi u pitanje pravilnost i zakonitost izbornog postupka za članove vijeća i načelnika Općine Starigrad.

Iako propust ŽIP-a da pozove predstavnika žaliteljice da prisustvuje kontroli nevažećih glasačkih listića može dovesti u pitanje transparentnost izbornog postupka, on, u okolnostima konkretnog slučaja, nakon uvida Ustavnog suda u dostavljene materijale, ne može dovesti do drugačije odluke o ovoj žalbi.

9. Zaključno, Ustavni sud podsjeća da je više puta u svojim odlukama donesenim u postupcima radi zaštite izbornog prava istaknuo kako sve tvrdnje o navodnim nepravilnostima ili nezakonitostima u izbornom postupku moraju biti potkrijepljene odgovarajućim dokazima (v. odluku broj: U-VIIA-3065/13 od 28. svibnja 2013. /www.usud.hr/), što u konkretnom slučaju žaliteljica nije učinila. Subjektivna mišljenja o ispravnosti izbornog postupka, koja nisu utemeljena na činjenicama koje bi ukazivale na to da izbori ne izražavaju pravu političku volju izbornog tijela, ne mogu dovesti u pitanje pravnu osnovanost rješenja ŽIP-a.

U odnosu na navode dopuna žalbe Ustavni sud ponavlja da oni nisu potkrijepljeni odgovarajućim dokazima koji bi potvrdili navode žalbe.

Ustavni sud ocjenjuje nerelevantnim u konkretnom slučaju ostale prigovore žaliteljice (u pogledu prihvaćanja nezakonite kandidature Marina Čavića i "lažiranja" volje birača). Radi se o prigovoru koji uz navedeno, nije pravodoban. Naime, sukladno članku 129. stavku 3. ZOLJ-a zbog nepravilnosti u postupku kandidiranja podnosi se u roku od 48 sati računajući od isteka dana kada je izvršena radnja, tj. od dana objave zbirne liste pravovaljano predloženih kandidatura za općinskog načelnika (v. primjerice odluku broj: U-VIIA-2828/2013 od 17. svibnja 2013., www.usud.hr/).

10. Slijedom svega navedenog, Ustavni sud utvrđuje da je osporeno rješenje doneseno u skladu s mjerodavnim člancima ZOLJ-a i da njime nije povrijeđeno izbornopravno žaliteljice, zbog čega se njezina žalba smatra neosnovanom.

11. Stoga, a na temelju članka 125. alineje 9. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) i članka 87. alineje 3. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst), odlučeno je kao u izreci.

PREDSJEDNIK VIJEĆA
Dražen Bošnjaković, v. r.